

Bruxelles, den 29.4.2013
COM(2013) 229 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Strategiske retningslinjer for en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i EU

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Strategiske retningslinjer for en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i EU

1. INDLEDNING

EU's akvakultursektor producerer produkter af høj kvalitet under overholdelse af strenge normer for miljø- og forbrugerbeskyttelse, bæredygtighed og dyresundhed. Den fremragende kvalitet af fisk og skaldyr fra EU¹ burde være en væsentlig konkurrencefordel for EU's akvakultursektor. Til trods for dette er akvakultursektorens produktion imidlertid stagneret, hvilket er i diametral modsætning til den stærke vækst i andre dele af verden.

I 2010 tegnede EU's akvakultursektor sig for en produktion på 1,26 mio. tons til en værdi af 3,1 mia. EUR. 25 % af forsyningerne til EU's marked for fisk og skaldyr kommer i øjeblikket fra EU's eget fiskeri, 65 % kommer fra import og 10 % fra EU's akvakultursektor². EU's synlige forbrug af fiskevarer og akvakulturprodukter er således nået op på i alt 13,2 mio. tons³.

De foreliggende oplysninger viser en voksende kløft – der vurderes til ca. 8 mio. tons - mellem forbruget af fisk og skaldyr i EU og fiskerisektorens samlede fangster. Kommissionen og medlemsstaterne kan hjælpe med at sikre, at denne kløft i et vist omfang udlignes af miljømæssigt, socialt og økonomisk bæredygtige produkter fra EU's egen akvakultursektor.

Beregnet på grundlag af den nuværende arbejdsproduktivitet vil hvert procentpoint af forbruget af internt producerede akvakulturprodukter bidrage til at skabe 3 000 – 4 000 fuldtidsstillinger⁴. Dette tal bekræfter, at akvakultursektoren – selvom den udgør en relativt begrænset del af EU's økonomi – har potentiale til at kunne sætte gang i væksten og beskæftigelsen i EU's kyst- og indlandsområder. Et tæt samarbejde med forarbejdningsindustrien kan yderligere bidrage til jobskabelsen og øge konkurrenceevnen i begge sektorer. Akvakultur er en af hjørnestenene i EU's strategi for blå vækst⁵, og udviklingen af sektoren kan bidrage til at realisere målene i EU's 2020-strategi.

¹ I denne meddelelse dækker udtrykket "fisk og skaldyr" alle fiskevarer og akvakulturprodukter.

² SEC(2011) 883.

³ Beregnet af DG MARE på grundlag af tal fra Eurostat.

⁴ Beregnet af DG MARE på grundlag af tal fra STECF (STECF-OWP-12-03).

⁵ COM(2012) 494.

2. AKVAKULTURSEKTORENS ROLLE I REFORMEN AF DEN FÆLLES FISKERIPOLITIK

Forslaget til en reform af den fælles fiskeripolitik⁶ tager sigte på at fremme akvakultursektoren ved hjælp af en åben koordinationsmetode, dvs. en frivillig samarbejdsprocedure baseret på strategiske retningslinjer og flerårige nationale strategiske planer, hvori der fastlægges fælles mål og - i det omfang, det er muligt - indikatorer til måling af fremskridtene hen imod disse mål.

Hvis disse mål skal nås, kræver det, at alle relevante parter inddrages, dvs. myndighederne, akvakultursektoren, detailhandlere, forbrugerorganisationer og repræsentanter for civilsamfundet. Det er meningen, at det foreslåede Rådgivende Råd for Akvakultur skal spille en vigtig rolle i denne forbindelse.

De strategiske retningslinjer har til formål at støtte medlemsstaterne i forbindelse med fastlæggelsen af deres egne nationale mål under hensyntagen til deres respektive udgangspunkter, nationale forhold og institutionelle struktur. Spørgsmål, der er omfattet af EU-lovgivningen, skal ikke indgå i den åbne koordinationsmetode, men de udgør rammen for dens aktiviteter.

Akvakultursektoren er afhængig af rent og sundt hav- og ferskvand. EU's miljølovgivning, særlig vandrammedirektivet⁷, havstrategirammedirektivet⁸ og forordningen om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur⁹ sikrer, at disse betingelser opfyldes. EU-lovgivningen fastsætter også de strenge normer for forbrugerbeskyttelse og miljømæssig bæredygtighed, som EU's akvakultursektor skal opfylde. Disse normer indebærer omkostninger for producenterne, men de kan vendes til en konkurrencefordel, hvis forbrugerne gøres opmærksomme på, hvilken kvalitet de får, og de kan også bidrage til, at lokalsamfundene i højere grad accepterer akvakulturbrug. Reformen af den fælles fiskeripolitik bygger på disse strenge normer.

Kommissionen agter at hjælpe de nationale og regionale myndigheder med gennemførelsen af EU's miljølovgivning uden at pålægge producenterne unødvendige byrder. Der er i dette øjemed offentliggjort retningslinjer for integrering af akvakultur i Natura 2000-lokaliteter¹⁰, og Kommissionen har til hensigt at udarbejde lignende retningslinjer for, hvordan man i forbindelse med akvakulturproduktion kan tage hensyn til vandrammedirektivet og havstrategirammedirektivet.

⁶ KOM(2011) 425.

⁷ Direktiv 2000/60/EF.

⁸ Direktiv 2008/56/EF.

⁹ Forordning (EF) nr. 304/2011.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/Aqua-N2000%20guide.pdf>.

3. STRATEGISKE RETNINGSLINJER FOR EN BÆREDYGTIG UDVIKLING AF AKVAKULTURSEKTOREN I EU

Denne meddelelse er baseret på resultaterne af høringen af de berørte parter, og den tager hensyn til analysen fra Det Fælles Forskningscenter (JRC)¹¹. For at realisere europæisk akvakulturs potentiale vil der blive sat fokus på fire prioriterede områder, nemlig de administrative procedurer, koordineret fysisk planlægning, konkurrencedygtighed og lige vilkår.

Akvakultursektoren kan bidrage til det overordnede mål om at tilpasse produktionen af fisk og skaldyr til efterspørgslen på en miljømæssigt, socialt og økonomisk forsvarlig måde. Med henblik herpå opfordres de enkelte medlemsstater til i deres flerårige nationale planer at angive et mål for den vækst, de ønsker i deres akvakultursektor (i volumen og værdi) for den periode, som planen dækker.

3.1. Forenkling af de administrative procedurer

De administrative omkostninger og den tid, det tager at etablere en virksomhed, spiller en vigtig rolle for udviklingen af en økonomisk sektor og dennes konkurrencedygtighed. Der foreligger på nuværende tidspunkt kun begrænsede oplysninger om den tid, det tager, og de omkostninger, der er forbundet med udstedelsen af licenser til nye akvakulturbrug, og Kommissionen er ikke bekendt med, at der findes nogen form for planlægning, som tager sigte på at undgå de vigtigste flaskehalse. De foreliggende oplysninger tyder på, at det i flere medlemsstater ofte kan tage op til 2-3 år at få tilladelse til at drive akvakultur¹², og der er eksempler på, at det i nogle tilfælde kan tage meget længere tid. Til sammenligning viser oplysninger fra en Europa-Parlamentsundersøgelse, at den tid, det gennemsnitligt tager at få tilladelse til at drive akvakultur i Norge tidligere var 12 måneder, men nu med indførelsen af én enkelt kontaktmyndighed¹³ er afkortet til 6 måneder.

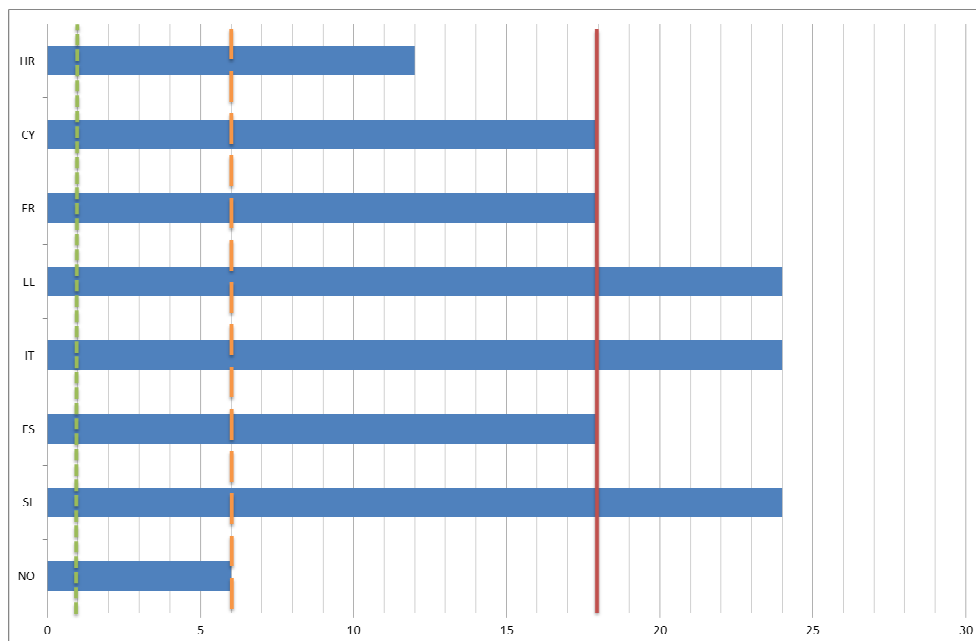
¹¹ Teknisk rapport fra JRC med titlen "An approach towards European Aquaculture Performance Indicators" (En strategi vedrørende resultatindikatorer for Europæisk akvakultur").

¹² Oplysninger fra FAO-projektet "SHoCMed", som er sammenholdt med oplysninger fra producentorganisationer og offentlige myndigheder:

¹³ <http://www.faosipam.org/?pag=content/ ShowPortal&Portal=SHOCMED>.

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29819>.

Tidsforbruget til udstedelse af licenser til akvakulturbrug i visse medlemsstater og Norge (i måneder)

 = tidsforbruget til udstedelse af licenser til nye akvakulturbrug

 = gennemsnitligt tidsforbrug til udstedelse af licenser til havvindmølleparker i EU¹⁴

 = indberettet tidsforbrug til udstedelse af licenser til at drive landbrug i to medlemsstater

 = tilstræbt tidsforbrug til udstedelse af licenser til nye små og mellemstore virksomheder (2020-handlingsplanen for iværksætterkultur)

Kilder: DG MARES egne beregninger baseret på oplysninger fra SHoCMed, Windbarriers, Europa-Parlamentets undersøgelse IP/B/PECH/NT/2008 176 og fra producentorganisationer og de offentlige myndigheder.

De fleste akvakulturproducenter er små og mellemstore virksomheder, og tunge administrative procedurer er uforholdsmæssigt belastende for sådanne virksomheder. For små og mellemstore virksomheder er de lovgivningsmæssige og administrative omkostninger i forhold til omsætningen og antal ansatte relativt set op til ti gange større end for store virksomheder i økonomien i almindelighed¹⁵. En reduktion af den unødvendige regelbyrde står derfor fortsat øverst på Kommissionens politiske dagsorden. Som en opfølgning på gennemgangen af loven om små virksomheder i april 2011 har Kommissionen foreslået en handlingsplan for iværksætterkultur i Europa. I handlingsplanen opfordres medlemsstaterne til senest inden udgangen af

¹⁴ http://www.windbarriers.eu/fileadmin/WB_docs/documents/WindBarriers_report.pdf.

¹⁵ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/administrative-burdens/>.

2015 at reducere tidsforbruget til udstedelse af licenser og andre godkendelser, der er nødvendige for at etablere en virksomhed, til én måned, forudsat, at kravene i EU's miljølovgivning er opfyldt¹⁶. Som et første skridt skal der skabes et detaljeret overblik over situationen:

- **Medlemsstaternes opgaver:** For at indkredse mulighederne for at forbedre procedurerne og reducere den administrative byrde opfordres medlemsstaterne til inden udgangen af 2013 at indsamle oplysninger om:
 - (1) antal nye licenser udstedt i perioden 2007-2013 (antal)
 - (2) antal godkendte licensansøgninger (i %)
 - (3) antal ansøgninger i behandling (antal)
 - (4) gennemsnitligt tidsforbrug til godkendelsesprocedurerne (i måneder)
 - (5) antal offentlige myndigheder, der er involveret i godkendelsesproceduren (antal)
 - (6) gennemsnitlige omkostninger i forbindelse med procedurerne for godkendelse af nye virksomheder (i EUR)
 - (7) Licensernes gennemsnitlige gyldighed (i år).
- **Kommissionens opgaver:** På grundlag af de oplysninger, som medlemsstaterne har indsamlet, skal Kommissionen arbejde sammen med de relevante myndigheder om inden udgangen af andet kvartal af 2014 at fastlægge bedste praksis og identificere de steder, hvor der kan foretages forbedringer, bl.a. med bistand fra Gruppen på Højtstående Plan om Administrative Byrder, som har mandat til at hjælpe medlemsstaternes offentlige forvaltninger med at gennemføre EU-lovgivningen på en måde, som er mere effektiv og lydhør over for interessenternes behov¹⁷. Kommissionen skal inden udgangen af andet kvartal af 2014 udarbejde et vejledende dokument, som behandler spørgsmål vedrørende vandrammedirektivets og havstrategirammedirektivets krav i forbindelse med akvakultur, med henblik på at bistå medlemsstaterne og akvakultursektoren med at gennemføre EU-lovgivningen og vise, hvordan miljøbeskyttelse kan forenes med bæredygtig akvakultur.
- **Det Rådgivende Råd for Akvakulturs opgaver:** Rådet skal senest i april 2014 foretage en gennemgang og kortlægning af de væsentligste administrative byrder, både når det gælder tid og omkostninger, i de forskellige typer akvakultur i medlemsstaterne.

¹⁶ COM(2012) 795 final.

¹⁷ Yderligere oplysninger om Den Højtstående Gruppe:

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/ind_stakeholders/ind_stakeholders_en.htm.

3.2. Bæredygtig udvikling og vækst i akvakultursektoren ved hjælp af koordineret fysisk planlægning

Forskellige undersøgelser har vist, at fysisk planlægning kan bidrage til at mindske usikkerheden, fremme investeringerne og fremskynde udviklingen af sektorer, som f.eks. akvakultur og havbaserede vedvarende energikilder¹⁸. Pladsmangel, der ofte nævnes som en hindring for udvidelsen af EU's havbrugssektor, er et problem, der kan afhjælpes, ved at man udpeger de bedst egnede lokaliteter til akvakultur, eftersom den nuværende udnyttelse af kyst- og havområder til akvakulturproduktion tilsyneladende er begrænset¹⁹.

I forhold til den fysiske planlægning til havs er den fysiske planlægning på landjorden sædvanligvis meget længere fremme, bl.a. fordi der findes matrikelbøger eller registre, hvis oplysninger er lettilgængelige for de relevante institutioner. Hvis man udpeger de bedst egnede lokaliteter til ferskvandsakvakultur, vil dette kunne sætte skub i produktionen af ferskvandsakvakulturprodukter, samtidig med at beskyttelsen af landskaber, levesteder og biodiversitet styrkes. I forbindelse med den fysiske planlægning bør der tages hensyn til de miljøtjenester, der ydes i forbindelse med ekstensivt dambrug.

Det er dog i mange tilfælde ikke berettiget at gennemføre en så kompleks procedure for havmiljøet alene på grund af akvakultursektorens behov. Denne fremgangsmåde blev dog fulgt i forbindelse med Irlands CLAMS-projekt²⁰, Galiciens regionalstrategi for akvakultur²¹ og Finlands nationale projekt vedrørende fysisk planlægning med henblik på akvakultursektoren²². Der kunne evt. som udgangspunkt gøres brug af eksisterende planer, som f.eks. planerne over den fysiske placering af havvindmølleparkerne²³. Der er allerede udarbejdet retningslinjer for den fysiske planlægning af Middelhavet²⁴ og Østersøen²⁵, som kan være til gavn for medlemsstaterne. Desuden kan oplysninger, der er indsamlet i forbindelse med gennemførelsen af den gældende lovgivning (f.eks. direktivet om vedvarende energi, den fælles fiskeripolitik, havstrategirammedirektivet, vandrammedirektivet, direktivet om levesteder og fugledirektivet), også bruges til planlægningen af akvakulturaktiviteter. Kommissionen vedtog i marts 2013 et forslag til direktiv om rammerne for maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning²⁶. Ifølge dette forslag skal medlemsstaterne fortsat være ansvarlige for at udforme disse planer og fastlægge de overordnede mål for og indholdet af disse planer.

18

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/documentation/studies/documents/economic_effects_maritime_spatial_planning_en.pdf.

19 http://www.windbarriers.eu/fileadmin/WB_docs/documents/WindBarriers_report.pdf.

20 Teknisk rapport fra JRC med titlen "An approach towards European Aquaculture Performance Indicators" (En strategi vedrørende resultatindikatorer for Europæisk akvakultur).

21 http://www.bim.ie/media/bim/content/BIM_CLAMS_Explanatory_Handbook.pdf.

22 <http://www.intecmar.org/esga/>.

23 http://www.mmm.fi/en/index/frontpage/Fishing_game_reindeer/Fisheriesindustry/aquaculture.htm.

24 F.eks. "Windspeed" roadmap <http://www.windspeed.eu/>.

25 Resolution GFCM/36/2012/1

26 http://www.faosipam.org/GfcmWebSite/docs/RecRes/RES-GFCM_36_2012_1.pdf.

27 <http://www.aquabestproject.eu>.

28 COM(2013) 133 final.

Akvakulturbrug kan have væsentlige konsekvenser for miljøet, hvis de ikke indrettes og overvåges korrekt. Derfor er visse miljøspørgsmål i forbindelse med akvakulturbrug (f.eks. berigelse med næringssalte og organisk materiale og kontaminering med farlige stoffer) reguleret af specifikke EU-bestemmelser. Blandt de overordnede konsekvenser af de enkelte brug tæller andre former for miljøbelastning, f.eks. bundfældning og fysiske forstyrrelser, hvortil kommer andre faktorer, som f.eks. hvilken slags organismer der opdrættes, brugets beliggenhed og det lokale miljøes sårbarhed. Hvis man allerede tager højde for sådanne miljøaspekter i forbindelse med den fysiske planlægning, kan det ifølge en Europa-Parlamentsundersøgelse²⁷ reducere den administrative byrde for private bygherrer og begrænse usikkerheden i forbindelse med godkendelsesprocedurerne, hvilket vil gøre det mere attraktivt at investere. En række studier og erfaringerne fra andre sektorer²⁸ bekræfter den kendsgerning, at hvis man tager fat på sådanne spørgsmål tidligt i planlægningen, kan man begrænse konsekvenserne for miljøet, imødegå modstanden på lokalt plan, undgå unødvendige forsinkelser og øge chancerne for, at nye projekter lykkes. Sådanne erfaringer kan omsættes til værdifulde retningslinjer for akvakulturproducenter og føre til mere bæredygtige og konkurrencedygtige akvakulturbrug, som i højere grad accepteres af befolkningen i lokalområdet.

Eftersom pladsen og miljøets bæreevne er begrænset både i de marine og de indre farvande, bør der anvendes en økosystembaseret tilgang. Når der er tale om sårbare og beskyttede områder, bør der tages særlige hensyn i form af ordentlig planlægning og evaluering. De positive erfaringer, der er gjort i forbindelse med integrering af akvakulturbrug i Natura 2000-lokaliteter, viser, at det faktisk kan lade sig gøre at kombinere rentabel økonomisk aktivitet med bevarelse af biodiversiteten. De miljøtjenester, der ydes i forbindelse med ekstensive dambrug, er et konkret eksempel på, at en økonomisk aktivitet opfylder et levesteds eller en arts behov.

- **Medlemsstaternes opgaver:** Medlemsstaterne skal indføre koordineret fysisk planlægning, også fysisk planlægning af havområderne, således at der tages højde for akvakultursektorens potentielle behov, og der sørges for tildeling af tilstrækkelig plads til havs og på landjorden til, at denne sektor kan udvikles bæredygtigt.
- **Kommissionens opgaver:** Kommissionen skal overvåge gennemførelsen af den koordinerede fysiske planlægning af havområderne, videreformidle undersøgelser og erfaringer og dermed bistå medlemsstaterne med deres planlægning. Kommissionen skal desuden afholde et seminar i løbet af sommeren 2014 med henblik på udveksling af bedste praksis.

27

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29819>.

28

Se f.eks. : http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm
<http://www.project-gpwind.eu/>.

3.3. Forbedring af EU-akvakultursektorens konkurrenceevne

Akvakulturvirksomhederne i EU står hver især over for forskellige udfordringer og muligheder, der kræver løsninger²⁹, som er skræddersyet til de enkelte virksomheder. De vil dog alle kunne få gavn af et marked, der er bedre organiseret, og producentorganisationer, der er bedre struktureret. Disse spørgsmål står øverst på dagsordenen i forbindelse med reformen af den fælles markedsordning og den nye Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF). Produktions- og markedsføringsplaner skulle sammen med EU's markedsobservatorium kunne hjælpe akvakulturproducenterne med at indkredse forretningsmuligheder og tilpasse deres markedsføringsstrategier.

Forbrugernes stadig større forventninger til, at de kan vælge blandt et bredt udvalg af kvalitetsfødevarer, navnlig hvis de er lokalt producerede, byder på nye muligheder for at opgradere værdien af kyst- og indlandsområder. En koordineret indsats på lokalt plan med deltagelse af iværksættere, de offentlige myndigheder, sammenslutninger og forsknings- og uddannelsesinstitutioner kan hjælpe med til at sætte gang i den lokale økonomi og opfylde den stigende efterspørgsel efter lokalt og bæredygtigt producerede fisk og skaldyr.

Diversificering af de økonomiske aktiviteter kan være en kilde til yderligere indtjening for producenterne. Man kunne f.eks. kombinere akvakultur med lystfiskeri og turisme, eller man kunne inkorporere visse opstrøms- og nedstrømsaktiviteter, som kan give akvakulturproducenterne flere forretningsmuligheder.

Man kan også fremme forretningsmulighederne og diversificeringen ved hjælp af markedsorienteret forskning, innovation og videnoverførsel. Medlemsstaterne bør med henblik herpå fremme synergien mellem de nationale forskningsprogrammer og opmuntre akvakultursektoren til at deltage i forsknings- og innovationsaktiviteter – navnlig også med henblik på at implementere den strategiske forskningsdagsorden og strategi for blå vækst³⁰ som er foreslået af Europæisk Akvakulturs Teknolog- og Innovationsplatform.

Ekstensivt dambrug støtter biodiversiteten, og der findes mange af den type dambrug, navnlig i Central- og Østeuropa. Disse dambrug leverer vigtige tjenester og byder på mange forretningsmuligheder ud over selve produktionen af fødevarer, som kan øge konkurrenceevnen, hvis de udnyttes ordentligt. De offentlige myndigheder bør anerkende virkningen af de regler, der gælder for biodiversitetsrige områder, som f.eks. Natura 2000-lokaliteter, og tabt fortjeneste, der skyldes skader anrettet af beskyttede rovfugle, som f.eks. skarver, samt den frivillige indsats, der gøres for at beskytte biodiversiteten eller vandkvaliteten. En vigtig faktor i forbindelse med opdræt i dambrug i visse regioner er rovfugle, især skarver. Fugledirektivet³¹ indeholder en undtagelsesordning, som har til formål at beskytte fiskeriets og akvakultursektorens interesser. Medlemsstaterne har lov til at udnytte disse undtagelsesbestemmelser fuldt ud for at hindre, at skarver anretter alvorlige skader

29

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/pech/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=29823>.

30

COM(2012) 494.

31

Rådets direktiv 79/409/EØF.

på fiskeriet og akvakulturproduktionen. For at hjælpe medlemsstaterne med at udnytte denne mulighed har Kommissionen for nylig offentliggjort et vejledende dokument³², hvori den præciserer de vigtigste begreber i forbindelse med gennemførelsen af undtagelsesbestemmelserne.

- **Medlemsstaternes opgaver:** Medlemsstaterne skal udnytte den nye fælles markedsordning og EHFF fuldt ud og støtte akvakultursektorens vækst ved at tildele den tilstrækkelige midler, også til udarbejdelsen af produktions- og markedsføringsplaner. De skal desuden bestræbe sig på at skabe tættere forbindelser mellem F&U og akvakultursektoren (navnlig små og mellemstore virksomheder). De skal støtte uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer, der dækker akvakultursektorens behov.
- **Kommissionens opgaver:** Kommissionen skal koordinere og støtte forskning og innovation inden for akvakultur via alle de relevante EU-programmer og fonde. Den skal fremme formidling af viden, bedste praksis og innovation, herunder også resultaterne af EU-forskningsprojekter. Den skal oprette et brugervenligt EU-markedsobservatorium, som kan øge kendskabet til markedet.

3.4. Fremme af lige vilkår for de erhvervsdrivende i EU ved at udnytte deres konkurrencefordele

Strengt normer for miljø- og forbrugerbeskyttelse og dyresundhed er en af europæisk akvakulturs væsentligste konkurrencefordele, som bør udnyttes mere effektivt for at gøre sektoren mere konkurrencedygtig på de forskellige markeder.

Den nuværende sundhedskontrol af EU-produkter og importerede produkter sikrer allerede et højt sikkerhedsniveau for fødevarer. Offentlighedens bekymringer har også givet sig udslag i krav fra forbrugerne, de ikke-statslige organisationer og detailhandlerne om at få sikkerhed for, at de fødevarer, de køber, produceres under overholdelse af meget strenge normer for miljømæssig og social bæredygtighed. Hvis der sættes ordentlig fokus på den høje grad af bæredygtighed, som karakteriserer EU's akvakulturprodukter, og dette formidles til offentligheden, kan det forbedre EU-akvakultursektorens konkurrenceevne og øge samfundets accept af sektoren og dens produkter. Nye mærkningsregler som dem, der er foreslået i forordningen om den fælles markedsordning, kan gøre det lettere at skelne mellem de forskellige akvakulturprodukter i EU. Frivillige certificeringsordninger kan også spille en rolle i denne forbindelse. Hvis der gøres en indsats for at afkorte produkternes vej til forbrugeren, kan dette også betyde en merværdi i form af adgang til ekstrafriske lokale produkter.

Erfaringerne fra landbrugssektoren bekræfter, at der er stigende efterspørgsel efter bæredygtigt producerede kvalitetsfødevarer. Til eksempel er detailsalget af økologiske fødevarer på de fire største EU-markeder i de seneste ti år steget langt mere end samlede efterspørgsel efter fødevarer i EU, idet den gennemsnitlige årlige vækst er på 7-15 % for økologiske fødevarer sammenlignet med blot 2-5 % for ikke-økologiske varer³³. Produktionen af økologiske akvakulturprodukter i EU er ifølge

³² <http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants.htm>.

³³ Eurostatdata og data fra: http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/markets/organic_2010_en.pdf.

FAO steget med næsten 30 % om året i perioden 1998-2007. Visse detailhandlere spiller en meget vigtig rolle i denne forbindelse, idet de har markedsført certificerede fiskevarer som led i disse virksomheders generelle sociale ansvar. Det er netop dette, der har været en af de afgørende faktorer for den hurtige vækst i produktionen af økologiske fødevarer i det seneste årti.

Den Europæiske Union slår til lyd for strenge miljømæssige og sociale normer samt dyre- og plantesundhedsnormer overalt, hvor den fører forhandlinger om handelsaftaler med tredjelande, også når det gælder akvakultur.

- **Medlemsstaternes opgaver:** Medlemsstaterne skal støtte oprettelsen af producentsammenslutninger og brancheorganisationer, også på tværs af grænserne. Dette vil lette den fælles forvaltning og/eller gennemførelsen af selvregulerende initiativer, der træffes i fællesskab af producenter, forarbejdningsvirksomheder og detailhandlere, i givet fald i samarbejde med forbrugerorganisationer og ikke-statslige organisationer. Medlemsstaterne skal støtte, gennemføre og føre kontrol med mærkningskrav og -bestemmelser.
- **Kommissionens opgaver:** Kommissionen skal sikre, at mærkningsbestemmelserne, og især bestemmelserne om datoangivelse, oprindelse og handelsnavn, gennemføres helt og fuldt. Den skal gøre markedet mere gennemsigtigt og formidle oplysninger om udviklingen på markedet på lokalt plan, EU-plan og internationalt plan. Den skal inden udgangen af 2013 lancere en oplysningskampagne om den europæiske akvakultursektors stærke sider.
- **Det Rådgivende Råd for Akvakulturs opgaver:** Rådet skal støtte en strukturering af produktionen og afsætningen af akvakulturprodukter, indbefattet certificering og mærkning. Det skal bidrage til at øge sektorens markedskendskab. Det skal lette selvreguleringsinitiativer og hjælpe med at formidle oplysninger herom til forbrugerne.

4. EN NY PROCEDURE TIL STØTTE FOR EUROPÆISK AKVAKULTUR

Den åbne koordinationsmetode skaber en ramme for udviklingen af nationale strategier og for koordineringen af politikker medlemsstaterne imellem. Denne frivillige metode tager sigte på at finde praktiske løsninger på de problemer, som medlemsstaterne og de berørte parter har identificeret. Metoden kræver, at EU's og medlemsstaternes politikker koordineres under fuld overholdelse af nærhedsprincippet.

For at lette udvekslingen af knowhow og bedste praksis opfordres medlemsstaterne til hver især at udpege et nationalt kontaktpunkt, som Kommissionen kan henvende sig til i forbindelse med tilrettelæggelsen af peer-reviews og fastlæggelsen og formidlingen af bedste praksis.

4.1. Flerårige strategiske planer for fremme af bæredygtig akvakultur

Hvis der skal opnås en bedre koordination af indsatsen for at sætte skub i akvakultursektoren, skal medlemsstaterne i henhold til Kommissionens forslag, som i øjeblikket drøftes med Europa-Parlamentet og Rådet, udarbejde flerårige nationale

strategiske planer på grundlag af de strategiske retningslinjer, der præsenteres i denne meddelelse. Kommissionen har udarbejdet en skitse til planens struktur (vedhæftet i bilag 1) for at lette medlemsstaternes arbejde.

De flerårige nationale planer skal omfatte perioden 2014-2020. Medlemsstaterne opfordres til at foretage en midtvejsevaluering af planernes gennemførelse inden udgangen af 2017.

4.2. Komplementaritet med Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

Det er meningen, at den nye Hav- og Fiskerifond skal støtte gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik. Hver medlemsstat vil blive bedt om at udarbejde et operationelt program, hvori den udpeger tiltag, som den har til hensigt at finansiere med midler fra EHFF. Når det gælder akvakultur, er det vigtigt, at det operationelle program er i overensstemmelse med ovennævnte flerårige nationale plan, således at der skabes sammenhæng i den overordnede politik.

4.3. Udveksling af bedste praksis

Den åbne koordinationsmetode tager sigte på at udvikle gensidige læringsprocesser medlemsstaterne imellem. Et meget vigtigt værktøj i denne forbindelse er peer-reviewseminarer, hvor medlemsstaterne kan udveksle erfaringer om og vurdere effektiviteten af eksempler på god praksis inden for de forskellige politikker, programmer eller institutionelle arrangementer. Det er også meningen, at de skal vurdere miljøindvirkningen og virkningerne af afbødende foranstaltninger. Disse seminarer giver mulighed for at lære af hinanden på tværs af EU om gennemførelsesprocedurer eller politiske strategier.

Medlemsstaterne opfordres til at forelægge tre forslag til god praksis i deres flerårige nationale planer. Kommissionen agter at tilrettelægge peer-reviewseminarer mindst en gang om året med henblik på at præsentere udvalgte eksempler på god praksis og give medlemsstaterne mulighed for at udveksle oplysninger.

4.4. Det Rådgivende Råd for Akvakultur

En dialog med de berørte parter har vist sig at være afgørende for at kunne realisere målene i den fælles fiskeripolitik. Ved at nedsætte et rådgivende råd for akvakultur skulle Kommissionen og medlemsstaterne få mulighed for at drage nytte af samtlige berørte parters viden og erfaringer.

Det Rådgivende Råd for Akvakultur vil få til opgave at fremsætte anbefalinger til de politiske beslutningstagere, således at de lettere kan træffe beslutninger på et velinformeret grundlag. Kommissionen opfordrer til, at alle relevante parter deltager aktivt. Her er f.eks. tale om producenter, leverandørindustrien (foderleverandører, forskningsorganisationer, dyrlæger og udstyrsleverandører), aftagerindustrien (høst, transport af levende dyr, forarbejdning, eksport og distribution), forbrugerorganisationer, ikke-statslige miljøorganisationer, fagforeninger osv.

4.5. De næste skridt

Medlemsstaterne opfordres til at sende Kommissionen deres flerårige nationale planer senest sammen med de operationelle programmer. Kommissionen agter senest

i april 2014 at forelægge en sammenfattende rapport over alle nationale planer for at give medlemsstaterne mulighed for at udveksle oplysninger og for at udbrede god praksis.

Medlemsstaterne opfordres til inden udgangen af 2017 at foretage en midtvejsevaluering af de flerårige nationale planers gennemførelse, som skal danne grundlag for Kommissionens vurdering af, om de strategiske retningslinjer skal revideres.

BILAG

Skitse til de flerårige nationale planer for fremme af bæredygtig akvakultur

1. Den nationale kontekst og tilknytningen til de vigtigste nationale mål
 - Den nationale situation og strategiske tilgang til de vigtigste EU-mål
 - Kvantitativt mål for væksten i den enkelte medlemsstat (2014-2020)
2. Tiltag på grundlag af de strategiske retningslinjer
 - a) **Forenkling af de administrative procedurer:**
 - 1) Vurdering af den nationale situation:
 - a) Kvalitativ beskrivelse af den administrative struktur (de vigtigste organer med ansvar for udstedelsen af licenser, fordelingen af ansvaret på de forskellige forvaltninger osv.)
 - b) Kvantitative data og forklaringer: se listen i hovedteksten
 - 2) De vigtigste elementer i de planlagte tiltag: planlagte foranstaltninger til reduktion af den administrative byrde
 - 3) Hvis relevant, de tilsvarende kvantitative mål og indikatorer (f.eks. forventet reduktion af de administrative omkostninger og/eller behandlingstid osv.)
 - b) **Bæredygtig udvikling og vækst i akvakultursektoren ved hjælp af koordineret fysisk planlægning:**
 - 1) Vurdering af den nationale situation: de eksisterende rammer for fysisk planlægning (til havs og på land), kompetencefordeling, allerede vedtagne fysiske planer
 - 2) De vigtigste elementer i de planlagte tiltag: hvordan vil man fremme den fysiske planlægning under hensyntagen til akvakultursektorens behov
 - 3) Hvis relevant, de tilsvarende kvantitative mål og indikatorer (f.eks. antal nye områder, der er udpeget til akvakulturaktiviteter, hvor stor en overflade de dækker og antal vedtagne regionalplaner)
 - c) **Forbedring af EU-akvakultursektorens konkurrenceevne:**
 - 1) Vurdering af den nationale situation: den nationale akvakultursektors stærke og svage sider, eksisterende støtte til F&U, områder, hvor der er mest behov for øget konkurrenceevne
 - 2) De vigtigste elementer i de planlagte tiltag: planlagte tiltag til støtte for innovation og skabelsen af forbindelser mellem F&U og akvakultursektoren osv.

- 3) Hvis relevant, de tilsvarende kvantitative mål og indikatorer (f.eks. antal partnerskaber mellem akvakultursektoren og aktører inden for F&U)
- d) **Fremme af lige vilkår for de erhvervsdrivende i EU ved at udnytte deres konkurrencefordele:**
- 1) Vurdering af den nationale situation: producentorganisationer, eksisterende ordninger for anerkendelse af bæredygtighed (f.eks. frivillige ordninger, som anvendes af store nationale detailhandlere), den generelle offentligheds opfattelse af akvakultursektoren
 - 2) De vigtigste elementer i de planlagte tiltag (2014-2020): planlagte foranstaltninger, som skal forbedre EU-akvakulturprodukters image (f.eks. oplysningskampagner, støtte til deltagelse i frivillige ordninger, støtte til økologisk akvakultur)
 - 3) Hvis relevant, de tilsvarende kvantitative mål og indikatorer (f.eks. antal (%) økologiske akvakulturbrug og/eller akvakulturbrug, der producerer certificerede produkter osv.)

3. Styring og partnerskab

- Nøglebidrag fra de vigtigste aktører (regionale og/eller lokale myndigheder, akvakultursektoren, de berørte parter og ikke-statslige organisationer)
- Tilknytning til prioriteringerne i de operationelle programmer, der er opstillet med henblik på EHFF, og de finansielle tildelinger (fra EHFF og andre EU-fonde eller nationale fonde)
- Navn og kontaktoplysninger for det nationale kontaktpunkt, som skal tage sig af at fremme bæredygtig akvakultur

4. Bedste praksis

- Udpegelse og præsentation af 3 eksempler på bedste praksis i den pågældende medlemsstat.